

Afgørelse om undtagelse fra at offentliggøre bud på FCR til indkøb og udveksling i DK2 og Sverige

RESUMÉ

Forsyningstilsynet godkender med denne afgørelse Energinet Systemansvar A/S' forslag om en undtagelse fra at offentliggøre individuelle bud på visse former for balanceringskapacitet. Energinet Systemansvar A/S indgår som helejet datterselskab hos den danske transmissionssystemoperatør, Energinet. Energinet Systemansvar A/S betegnes herefter som Energinet, og transmissionssystemoperatør betegnes som TSO.

Energinet anmeldte den 6. maj 2022 et forslag om at blive undtaget fra at offentliggøre individuelle bud på balanceringskapacitet i form af frekvensstyrede normaldriftsreserver, frekvensstyrede driftsforstyrrelsesreserver til opregulering og frekvensstyrede driftsforstyrrelsesreserver til nedregulering, og som indkøbes i budområdet Østdanmark, der betegnes DK2, eller udveksles med Sverige. De nævnte kategorier af reserver betegnes respektive FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering og udgør hurtigt aktiverede reserver, der kan aktiveres automatisk ved fravigelser af el-systemets frekvens.

Baggrunden for Energinets forslag er, at Energinet samarbejder med den svenske TSO, Svenska kraftnät, om et forslag til en metode for indkøb og udveksling i DK2 og i Sverige af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering. Energinet henviser ved sit forslag til Svenska kraftnäts tidligere gennemførte analyse, der påviser en høj grad af markedskoncentration på det svenske marked for FCR-N og FCR-D m.v.

Forsyningstilsynet kan efter EU-regler træffe afgørelse på nationalt niveau, hvorefter Energinet undtages fra at offentliggøre oplysninger om bud på balanceringsenergi. Forsyningstilsynet skal herved efterprøve, om der er begrundet frygt for, at en offentliggørelse vil medføre markedsmissbrug, og at en manglende offentliggørelse ikke vil være til hinder for el-markedernes effektive funktion.

Forsyningstilsynet vurderer, at der som følge af den høje grad af markedskoncentration med få aktører på det svenske marked for FCR-N og FCR-D er særlige risici for markedsmissbrug, hvis der offentliggøres individuelle bud på et fælles marked for indkøb og udveksling i DK2 og i Sverige af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering.

Forsyningstilsynet godkender derfor, at Energinet kan undtages fra at offentliggøre individuelle bud på balanceringskapacitet i form af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering, der indkøbes i DK2 eller udveksles med Sverige. Godkendelse sker på grundlag af Kommissionens forordning (EU) 2017/2195 af 23. november 2017 om fastsættelse af retningslinjer for balancering af elektricitet. Forordningen betegnes EBGL.

Før Forsyningstilsynet træffer afgørelse om undtagelsen, skal Forsyningstilsynet ved revision af Energinets anmeldte forslag til undtagelsen sikre sig, at forslaget er i overensstemmelse med formålet med EBGL og bidrager til et velfungerende el-marked m.v.

Forsyningstilsynet har derfor fundet grundlag for at fastsætte som vilkår for den godkendte undtagelse, at Energinet i forhold til Forsyningstilsynet skal udarbejde en årlig rapport, der skal indeholde oplysninger om markedsconcentration i forhold til nærmere angivne analyseindeks ved indkøb i DK2 og udveksling med Sverige af balanceringskapacitet i form af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering.

Forsyningstilsynet fastsætter som yderligere vilkår, at Energinet skal indføje undtagelsen i Energinets vilkår for balanceansvarlige aktører og i Energinets vilkår for leverandører af balancerings tjenester.

AFGØRELSE

Forsyningstilsynet godkender Energinet Systemansvar A/S' anmeldte forslag, hvorved Energinet Systemansvar A/S undtages fra at offentliggøre individuelle bud på balanceringskapacitet i form af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering, der indkøbes i DK2 eller udveksles med Sverige.

Forsyningstilsynets godkender Energinets anmeldte forslag til undtagelse på vilkår af:

VILKÅR NR. 1

Vilkår nr. 1 er principielt selvstændigt forpligtende for Energinet som dansk TSO. Uafhængigt af, om og hvordan den svenske TSO Svenska kraftnät kommer til at opfylde sin egen selvstændige forpligtelse til afrapportering til den svenske regulator.

Energinet skal udarbejde en årlig rapport til Forsyningstilsynet til brug for tilsynets vurdering af, om der fortsat er det fornødne, saglige grundlag for Energinets undtagelse fra at offentliggøre individuelle bud på balanceringskapacitet i form af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering, der indkøbes i DK2 eller udveksles med Sverige.

Energinet skal sende rapporten til Forsyningstilsynet den første gang inden for 12 måneder efter udløbet af den første 12-måneders-periode, hvor Energinet har taget en godkendt metode i brug for indkøb og udveksling i DK2 og i Sverige af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering.

Energinet skal for de efterfølgende år, hvor Energinet gør brug af den godkendte undtagelse, sende årets rapport til Forsyningstilsynet med ét års interval.

Rapporten skal indeholde oplysninger om markedsconcentrationen i forhold til de særlige analyseindeks HHI og RSI ved indkøb i DK2 og udveksling med Sverige af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering.

Rapporten skal dertil indeholde beregninger af de potentielle markedsforstyrrende virkninger ud fra sammensætningerne af DK2 og de svenske budområder, der har samme pris i hver markedstidsenhed pr. produkt i form af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering.

Svenska kraftnäts afrapportering i forhold til den svenske regulator kan lægges til grund for, at Energinet opfylder egen selvstændige forpligtelse til afrapportering i forhold til Forsyningstilsynet.

På betingelse af, at Energinet navnlig

- indgår i et samarbejde med Svenska kraftnät om en koordineret afrapportering,
- bidrager med en rimelig andel af egne ressourcer til at få udarbejdet rapporten, og
- bidrager med de fornødne, relevante oplysninger til en koordineret afrapportering.

På betingelse af, at Energinet ved en koordineret afrapportering med Svenska kraftnät

- opfylder kravene til afrapporteringens indhold, der er angivet ovenfor, og
- sender en koordineret rapport til Forsyningstilsynet inden for fristerne, angivet ovenfor.

VILKÅR NR. 2

Forsyningstilsynet forbeholder sig processuel kompetence til at anmode Energinet om at udarbejde et forslag til at ændre den oprindeligt godkendte undtagelse, navnlig hvis

- a. Energinets rapport for et givent år ikke sendes til Forsyningstilsynet inden for fristerne efter vilkår nr. 1 for afgørelsen,

- b. Forsyningstilsynet finder, at Energinets rapport for et givent år ikke opfylder indholdskravene til rapporten efter vilkår nr. 1 for afgørelsen, eller

- c. Forsyningstilsynet finder, at Energinets rapport for et givent år påviser betydelig mindre risiko for markedsmissbrug ved offentliggørelse af individuelle bud på et fælles marked for indkøb og udveksling i DK2 og i Sverige af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering, end der er lagt til grund ved Forsyningstilsynets afgørelse om den oprindelige godkendelse af undtagelsen.

Energinet er fortsat omfattet den oprindeligt godkendte undtagelse fra at offentliggøre individuelle bud på balanceringskapacitet i form af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering, der indkøbes i DK2 eller udveksles med Sverige, indtil Forsyningstilsynet træffer en afgørelse, der ændrer den oprindeligt godkendte undtagelse.

VILKÅR NR. 3

Energinet skal indføre i Energinets vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og i Energinets vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester, at Energinet er undtaget fra at offentliggøre individuelle bud på balanceringskapacitet i form af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering, der indkøbes i DK2 eller udveksles med Sverige.

Forsyningstilsynets afgørelse om undtagelsen er truffet processuelt, og vilkår nr. 1 og nr. 2 for afgørelsen er fastsat processuelt, efter artikel 5, stk. 4, litra a, i Kommissionens forordning (EU) 2017/2195 af 23. november 2017 om fastsættelse af retningslinjer for balancering af elektricitet samt under hensyn til tilsynets processuelle kompetence efter forordningens artikel 5, stk. 1, 2. pkt., til at revidere vilkår m.v. forud for godkendelsen af disse vilkår, og tilsynets processuelle kompetence efter forordningens artikel 6, stk. 3, 1. pkt., til at anmode om ændringer af tidligere godkendte vilkår, undtagelser m.v.

Forsyningstilsynets afgørelse om undtagelsen er truffet materielt, og vilkår nr. 1 og nr. 2 for afgørelsen er fastsat materielt, efter artikel 12, stk. 4, i Kommissionens forordning

(EU) 2017/2195 af 23. november 2017 om fastsættelse af retningslinjer for balancering af elektricitet.

Vilkår nr. 3 for Forsyningstilsynets afgørelse er fastsat processuelt efter artikel 5, stk. 4, litra c, i Kommissionens forordning (EU) 2017/2195 af 23. november 2017 om fastsættelse af retningslinjer for balancering af elektricitet samt under hensyn til tilsynets processuelle kompetence efter forordningens artikel 5, stk. 1, 2. pkt., til at revidere vilkår m.v. forud for godkendelsen af disse vilkår

Vilkår nr. 3 for Forsyningstilsynets afgørelse er fastsat materielt efter artikel 18, stk. 7, litra e, i Kommissionens forordning (EU) 2017/2195 af 23. november 2017 om fastsættelse af retningslinjer for balancering af elektricitet.

Sagens baggrund og begrundelsen for Forsyningstilsynets afgørelse fremgår nedenfor.

SAGSFREMSTILLING

Denne sag angår Energinets anmeldte forslag af 6. maj 2022 til at blive undtaget fra at offentliggøre individuelle bud på balanceringskapacitet i form af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering, der indkøbes i DK2 eller udveksles med Sverige.

Forsyningstilsynet skal vurdere, om Energinets anmeldte forslag til undtagelse kan godkendes, og i givet fald på hvilke vilkår Forsyningstilsynet kan godkende undtagelsen.

SAGENS FORLØB

De danske og svenske TSO'er, Energinet og Svenska kraftnät, anmeldte oprindeligt et forslag af 3. september 2021 til en metode for indkøb og udveksling i DK2 og i Sverige af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering. Energinet og Svenska kraftnät anmeldte forslaget til godkendelse hos Forsyningstilsynet og den svenske regulator.

Forsyningstilsynet og den svenske regulator anmodede 3. februar 2022 Energinet og Svenska kraftnät om at ændre deres oprindelige forslag på visse nærmere punkter. Energinet og Svenska kraftnät anmeldte herefter et ændringsforslag af 1. april 2022 til metoden.

Svenska kraftnät havde forinden, den 8. september 2020, anmeldt et forslag til den svenske regulator om at få en national undtagelse fra at offentliggøre individuelt tilbudte priser og mængder for balancekapacitet på bl.a. FCR-N- og FCR-D-markederne. Den svenske regulator traf afgørelse af 11. november 2021 om at godkende Svenska kraftnäts anmeldte forslag til den omhandlede undtagelse.

Energinet anmeldte et forslag af 6. maj 2022 til Forsyningstilsynet om at blive undtaget fra at offentliggøre individuelle bud på balanceringskapacitet i form af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering, der indkøbes i DK2 eller udveksles med Sverige.

Før Energinet anmeldte forslaget til undtagelsen til godkendelse hos Forsyningstilsynet, gennemførte Energinet for perioden fra den 5. april til den 5. maj 2022 en offentlig høring af et udkast til forslag til undtagelse. Energinet modtog ikke høringssvar i forbindelse med den offentlige høring.

Udkast til Forsyningstilsynets afgørelse blev den 18. maj 2022 sendt i partshøring hos Energinet med frist for svar den 25. maj 2022. Energinet svarede den 19. maj 2022, at Energinet ikke havde kommentarer til udkastet.

Forsyningstilsynet skal efter EU's regler træffe afgørelse om Energinets og Svenska kraftnäts ændringsforslag af 1. april 2022 til metoden for indkøb og udveksling i DK2 og i Sverige af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering senest den 1. juni 2022, og Forsyningstilsynet vil af hensyn til sammenhængen mellem denne metode og den aktuelle undtagelse også træffe afgørelse om undtagelsen senest den 1. juni 2022.

INTRODUKTION TIL DET RELEVANTE MARKED

Den danske TSO, Energinet, har som systemansvarlig virksomhed ansvaret for at sikre el-systemets stabilitet, såvel ved normal drift eller stabil driftstilstand, som ved fejl.

El-systemets frekvens skal ideelt set forblive konstant på 50 hertz. Virkeligheden er dog, at frekvensen ændrer sig hele tiden. El-systemets frekvensstabilitet er udtryk for, om den aktive effektbalance i el-systemet opretholdes. Hvis elforbruget overstiger produktionen, vil frekvensen falde, og hvis der omvendt er overskud af el-produktionen, vil frekvensen stige.

Energinets ansvar for at sikre el-systemets stabilitet er den primære årsag til, at Energinet har behov for at købe bl.a. FCR fra eksterne kilder for at sikre sig adgang til de ressourcer, som er nødvendige for at sikre en stabil og sikker drift af el-systemet. FCR udgør således hurtigt aktiverede reserver af aktiv effekt, som Energinet kan anvende til at begrænse afvigelser fra el-systemets frekvens i tilfælde af en opstået ubalance.

FCR er delt i to typer: Den frekvensstyrede normaldriftsreserve, betegnet FCR-N, som regulerer frekvensen inden for normaldriftsområdet på 49,9 - 50,1 hertz, og den frekvensstyrede driftsforstyrrelsesreserve, som betegnes FCR-D. FCR-D anvendes til at stabilisere frekvensen i nøddriftsområdet under 49,9 hertz.

Den aktuelle afgørelse angår både den frekvensstyrede normaldriftsreserve, FCR-N, og den frekvensstyrede driftsforstyrrelsesreserve, FCR-D.

Energinet oplyser i det anmeldte forslag af 6. maj 2022 til undtagelse nærmere om forskellige tekniske aspekter ved behov for leverancer af FCR i DK2 og i Norden.

FCR-D og FCR-N i DK2 leveres således af el-produktions- og elforbrugsenheder, der automatisk reagerer på frekvensændringer i nettet. FCR-D reserven i DK2 aktiveres inden for 30 sekunder og er et asymmetrisk produkt, hvor op- og nedregulering indkøbes særskilt. FCR-N i DK2 aktiveres inden for 150 sekunder og er et symmetrisk produkt, hvor op- og nedregulering indkøbes samlet. FCR-N kan dog også være et såkaldt asymmetrisk produkt, hvor op- og nedregulering indkøbes særskilt.

Behovet for FCR-D og FCR-N i DK2 er fastsat i en systemdriftsaftale, der er indgået mellem de nordiske landes TSO'er som gældende for det nordiske synkronområde, og som geografisk består af budområdet DK2, Norge, Sverige og Finland. Et synkronområde, herunder det nordiske synkronområde, er i øvrigt generelt kendetegnet ved, at der inden for synkronområdet er den identisk samme frekvens.

I den nordiske systemdriftsaftale er behovet for FCR-N i hele det nordiske synkronområde fastsat til 600 MW, hvoraf behovet i DK2 udgør +/- 18 MW, svarende til DK2's andel af det samlede elforbrug i det nordiske synkronområde. Behovet for FCR-D i DK2 fastsættes på baggrund af den totale mængde FCR-D i det nordiske system. Der indkøbes herved i alt +1.450 MW.

DK2's andel af FCR-D opregulering udgør 44 MW. FCR-D nedregulering skal på baggrund af nye EU-regler implementeres i Norden i 2022. Det nordiske behov for FCR-D nedregulering er i alt -1400 MW. DK2's andel af FCR-D nedregulering udgør 42 MW.

FORMÅLET MED UNDTAGELSEN

Energinet og Svenska kraftnät indgår i et samarbejde om et forslag til en metode for indkøb og udveksling i DK2 og i Sverige af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering.

Energinets og Svenska kraftnäts ændringsforslag af 1. april 2022 til metoden fastlægger, at Energinet og Svenska kraftnät vil få adgang til at offentliggøre gennemsnitligt vægtede mængder af FCR-balanceringskapacitet.

Ændringsforslaget fastlægger desuden, at Energinet og Svenska kraftnäts offentliggørelse af priser og mængder for FCR-N og FCR-D vil skulle ske under hensyn til Forsyningstilsynets og den svenske regulators respektive nationale afgørelser om undtagelse fra at offentliggøre priser og mængder for FCR-N og FCR-D.

Energinet angiver ved det anmeldte forslag af 6. maj 2022 til en undtagelse fra at offentliggøre individuelle bud på balanceringskapacitet i form af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering, der indkøbes i DK2 eller udveksles med Sverige, at Energinet forventer at offentliggøre gennemsnitspriser på FCR-N og FCR-D, der indkøbes og udveksles som led i en godkendt metode for et fælles FCR-marked for DK2 og Sverige.

Energinet oplyser også, at svenske aktører må forventes at komme til at levere godt 90 pct. af det samlede behov for det fælles FCR-marked for DK2 og Sverige. Det fælles FCR-marked for DK2 og Sverige forventes således at udgøres af henholdsvis 260 MW FCR-N og 625 MW FCR-D, og hvoraf Sveriges andel forventes at udgøre 93 pct.

Energinet bemærker i forhold til Energinets og Svenska kraftnäts respektive behov i et fælles FCR-marked for DK2 og Sverige samt de svenske og danske aktørers muligheder for at byde på at levere FCR-N og FCR-D til at dække Energinets og Svenska kraftnäts behov, at en undtagelse ikke vil være til hinder for el-markedernes effektive funktion.

Energinet lægger Svenska kraftnäts analyse af markedsconcentrationen på det svenske marked for FCR-N og FCR-D til grund for Energinets anmeldelse af forslag af undtagelse. Svenska kraftnät har således anvendt to metoder til at beregne markedsconcentrationen for hvert produkt, Herfindahl-Hirschman Index (HHI) og Residual Supply Index (RSI). Svenska kraftnäts beregninger viser, at markedsconcentrationen er høj for det svenske marked for FCR-N og FCR-D, og at de få aktører kan betegnes som oligopol.

Energinet bemærker, at den kvalitative analyse finder støtte i øget risiko for markeds-
misbrug på markeder, hvor konkurrencen er begrænset. Risikoen er desuden særlig
stor, hvis der er ingen eller ringe prisfølsomhed, hvilket ofte er tilfældet ved anskaffelse
af systemydelse. Der er potentielt flere anvendelser af markedsmisbrug, hvor stiltiende
aftale anses for at være en af de mere sandsynlige ved offentliggørelse af individuelle
bud. Konsekvensen heraf vil være højere omkostninger til anskaffelse af systemydelser,
en øget omkostningsbyrde og en potentielt reduceret samfundsøkonomisk velfærd.

Den svenske regulator fastsatte ved afgørelse af 11. november 2021 om godkendelse
af Svenska kraftnäts forslag til at blive undtaget fra at offentliggøre individuelt tilbudte
priser og mængder for balancekapacitet på markederne for bl.a. FCR-N og FCR-D vilkår
om, at Svenska kraftnät skal udarbejde og sende en årlig rapport til den svenske regu-
lator om forudsætningerne for undtagelsen til brug for den svenske regulators vurdering
og afgørelse af, om undtagelsen kan forlænges.

Den svenske regulator angav også, at Svenska kraftnäts rapport skal indeholde oplys-
ninger om f.eks. markedskoncentration i forhold til de særlige analyseindeks HHI og RSI
pr. budområde, herunder de markedsforstyrrende virkninger, som følge af el-handel.
Markedsforstyrrende virkninger vil således skulle beregnes ud fra sammensætningerne
af budområder inden for Sverige og i nabolandene, som har samme pris i hver markeds-
tidsenhed pr. produkt.

SAGENS PARTER

Forsyningstilsynet har som led i behandlingen af sagen vurderet, hvem der kan anses
som sagens parter.

Forsyningstilsynet anser Energinets helejede datterselskab, Energinet Systemansvar
A/S, CVR-nr. 39314959, som part i sagen i dansk forvaltningsretlig forstand.

Forsyningstilsynet lægger herved vægt på, at Forsyningstilsynets aktuelle og konkrete
afgørelse fastsætter, hvad der er eller skal være ret for Energinet Systemansvar A/S,
der som forretningsområde bl.a. har systemansvaret for det danske el-transmissionsnet.

Forsyningstilsynet korresponderer som led i tilsynets behandling af sagen med Energi-
net Selvstændig Offentlig Virksomhed, CVR-nr. 28980671, Myndighedsenheden, der
har funktion som Energinets kontaktpunkt for kommunikation med andre myndigheder.

HØRING

Udkast til Forsyningstilsynets til afgørelse om reviderede vilkår for at godkende Energi-
nets undtagelse fra at offentliggøre individuelle bud på balanceringskapacitet i form af
FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering, der indkøbes i DK2 eller udveks-
les med Sverige, blev den 18. maj 2022 sendt i partshøring hos Energinet med frist for
svar den 25. maj 2022.

Partshøringen beror på, at når Forsyningstilsynet efter EBGL artikel 5, stk. 1, 2. pkt., vil
revidere et aktuelt TSO-forslag til vilkår, betingelser og metoder efter EBGL forud for
Forsyningstilsynets godkendelse af disse vilkår m.v., skal et udkast til de reviderede
vilkår m.v. sendes i en forudgående høring hos den eller de relevante TSO'er.

Energinet svarede den 19. maj 2022, at Energinet ikke havde kommentarer til udkastet.

RETSGRUNDLAG

KOMMISSIONENS FORORDNING (EU) NR. 2017/2195 AF 23. NOVEMBER 2017 OM FASTSÆTTELSE AF RETNINGSLINJER FOR BALANCERING AF ELEKTRICITET, DER BETEGNES EBGL

ARTIKEL 5, STK. 1, 2. PKT., OG STK. 4, LITRA A OG C

1.

Inden agenturet eller de relevante regulerende myndigheder godkender vilkår og betingelser eller metoder, reviderer de om nødvendigt forslagene efter høring af de respektive TSO'er for at sikre, at de er i overensstemmelse med formålet med denne forordning og bidrager til markedsintegration, ikkediskrimination, effektiv konkurrence og et velfungerende marked.

4. Forslag til følgende vilkår og betingelser eller metoder samt ændringer heraf godkendes sag for sag af hver enkelt regulerende myndighed i hver af de berørte medlemsstater:

a) undtagelsen til at offentliggøre oplysninger om tilbudte priser på balanceringsenergi eller balanceringskapacitet af hensyn til frygten for markedsmisbrug, jf. artikel 12, stk. 4

c) vilkår og betingelser for balancering, jf. artikel 18

ARTIKEL 6, STK. 3, 1. PKT.

3. Agenturet eller de regulerende myndigheder kan, alt efter hvem der er ansvarlig for vedtagelsen af vilkår og betingelser eller metoder i henhold til artikel 5, stk. 2, 3, og 4, anmode om forslag til ændringer af disse vilkår og betingelser eller metoder og fastsætte en frist for fremlæggelse af forslagene.

ARTIKEL 12, STK. 4

4. Med forbehold af godkendelsen i henhold til artikel 18 kan en TSO tilbageholde offentliggørelsen af oplysninger om tilbudte priser på balanceringskapacitet eller balanceringsenergi, såfremt dette er begrundet af frygt for markedsmisbrug og ikke er til hinder for elektricitetsmarkedernes effektive funktion. TSO'er skal indberette sådanne tilbageholdelser mindst én gang om året til den relevante regulerende myndighed i overensstemmelse med artikel 37 i direktiv 2009/72/EF.

ARTIKEL 18, STK. 7, LITRA E

7. Alle tilsluttende TSO'er kan indføre følgende elementer i forslaget til vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester eller i vilkårene og betingelserne for balanceansvarlige parter:

e) en undtagelse fra forpligtelsen til at offentliggøre oplysninger om tilbudte priser på balanceringsenergi eller balanceringskapacitet af frygt for markedsmisbrug, jf. artikel 12, stk. 4

ARTIKEL 32, STK. 2, 1. PKT.

2. Alle TSO'er, der anskaffer balanceringskapacitet, skal opstille regler for anskaffelse af balanceringskapacitet i forslaget til vilkårene og betingelserne for leverandører af balancerings tjenester i henhold til artikel 18.

ARTIKEL 33, STK. 1

1. To eller flere TSO'er, der udveksler eller er villige til at udveksle balanceringskapacitet gensidigt, skal udforme et forslag til fastsættelse af fælles og harmoniserede regler og processer for udveksling og anskaffelse af balanceringskapacitet under overholdelse af de i artikel 32 fastsatte krav.

FORSYNINGSTILSYNETS BEGRUNDELSE FOR AFGØRELSEN

Forsyningstilsynet skal i denne sag vurdere, om Energinets anmeldte forslag af 6. maj 2022 til at blive undtaget fra at offentliggøre individuelle bud på balanceringskapacitet i form af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering, der indkøbes i DK2 eller udveksles med Sverige, kan godkendes efter EBGL.

Forsyningstilsynet træffer processuelt efter EBGL artikel 5, stk. 4, litra a, afgørelse på nationalt niveau, om bud på balanceringskapacitet skal undtages fra offentliggørelse. Forsyningstilsynet træffer dertil processuelt efter EBGL artikel 5, stk. 4, litra c, afgørelse på nationalt niveau, om en undtagelse af omhandlede art skal indføres i vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og/eller for leverandører af balancerings tjenester.

Forsyningstilsynet benytter også den processuelle adgang efter EBGL artikel 5, stk. 1, 2. pkt., til at revidere Energinets forslag forud godkendelse af forslaget, og Forsyningstilsynet gør opmærksom på tilsynets processuelle adgang efter EBGL artikel 6, stk. 3, 1. pkt., til at anmode Energinet om at ændre tidligere godkendte vilkår og undtagelser m.v.

Forsyningstilsynet skal vurdere materielt efter EBGL artikel 12, stk. 4, 1. pkt., om Energinet kan undtages fra at offentliggøre oplysninger om individuelle bud på balanceringsenergi. Forsyningstilsynet skal herved efterprøve de materielle kriterier, om der er begrundet frygt for, at en offentliggørelse vil medføre markedsmisbrug, og at en manglende offentliggørelse ikke vil være til hinder for el-markedernes effektive funktion.

Forsyningstilsynet skal endvidere fastsætte materielt efter EBGL artikel 12, stk. 4, 2. pkt., at Energinet skal udarbejde en årlig rapport til Forsyningstilsynet om undtagelsen.

Forsyningstilsynet skal dertil vurdere materielt efter EBGL artikel 18, stk. 7, litra e, om den konkret omhandlede undtagelse fra at offentliggøre bud på balanceringskapacitet skal indføres i Energinets vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og/eller i Energinets vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester.

VURDERING AF, OM DEN ANMELDTE UNDTAGELSE KAN GODKENDES

Forsyningstilsynet konstaterer, at der allerede i dag er en høj grad af markedsconcentration med meget få aktører på det indenlandske, svenske marked for FCR-N og FCR-D. Forsyningstilsynet konstaterer dertil, at Sveriges andel forventes at udgøre 93 pct. af et fælles marked for indkøb og udveksling i DK2 og i Sverige af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering.

Forsyningstilsynet finder herefter, at der er betydelige risici for negative konsekvenser af markedsdominans ved offentliggørelse af individuelle bud på et fælles marked for indkøb og udveksling i DK2 og i Sverige af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering. Der foreligger således en begrundet frygt for markedsmisbrug, og dette er et afgørende kriterium for at få godkendt en undtagelse efter EBGL artikel 12, stk. 4, 1. pkt.

Forsyningstilsynet lægger Energinets oplysninger til grund, hvorefter de svenske og danske aktører, selv om individuelle bud på balanceringskapacitet ikke offentliggøres, vil have uændret gode muligheder for at byde på at levere FCR-N og FCR-D til at dække Energinets og Svenska kraftnäts behov i et fælles FCR-marked for DK2 og Sverige.

Forsyningstilsynet finder herefter, at en imødekommelse af undtagelsen ikke være til hinder for el-markedernes effektive funktion. Forsyningstilsynet bemærker, at dette er endnu et kriterium for at få godkendt en undtagelse efter EBGL artikel 12, stk. 4, 1. pkt.

Forsyningstilsynet finder herefter, at der er det fornødne, saglige grundlag for at træffe afgørelse om at godkende, at Energinet efter EBGL artikel 12, stk. 4, 1. pkt., undtages fra at offentliggøre individuelle bud på balanceringskapacitet i form af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering, der indkøbes i DK2 eller udveksles med Sverige.

Forsyningstilsynet forudsætter herved, at når Energinet i anmeldelsen af 6. maj 2022 omtaler en fortsat offentliggørelse af gennemsnitspriser på FCR-N og FCR-D, skal denne offentliggørelse forstås som, og vil være afgrænset til, Energinets og Svenska kraftnäts offentliggørelse af gennemsnitligt vægtede mængder af FCR-balanceringskapacitet efter den fælles dansk-svenske metode i godkendt form for indkøb og udveksling i DK2 og i Sverige af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering.

Forsyningstilsynet forudsætter også, at Energinets offentliggørelse af gennemsnitligt vægtede mængder af FCR vil ske under hensyn til den fornødne varetagelse af beskyttelseshensynet for undtagelsen efter EBGL artikel 12, stk. 4, i forhold til de betydelige risici for negative konsekvenser af markedsdominans på et fælles marked for indkøb og udveksling i DK2 og i Sverige af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering.

BEGRUNDELSE FOR AT FASTSÆTTE VILKÅR FOR UNDTAGELSEN

Før Forsyningstilsynet træffer afgørelse om et TSO-forslag til vilkår, betingelser eller metoder, skal Forsyningstilsynet ved revision af det anmeldte TSO-forslag sikre sig efter EBGL artikel 5, stk. 1, 2. pkt., at forslaget er i overensstemmelse med formålet med EBGL og bidrager til markedsintegration, ikke-diskrimination, effektiv konkurrence og et velfungerende el-marked.

Forsyningstilsynet har i forhold til Energinets konkret anmeldte forslag til undtagelse fundet grundlag for at revidere visse nærmere, bestemte vilkår for denne undtagelse, og hvor sådanne vilkår ikke har været udtrykkeligt forudsat eller nævnt i Energinets anmeldte forslag af 6. maj 2022 til undtagelsen.

BEGRUNDELSE FOR INDHOLDET AF VILKÅR NR. 1 FOR UNDTAGELSEN

Forsyningstilsynets afgørelse om at godkende Energinets undtagelse efter EBGL artikel 12, stk. 4, 1. pkt., og Energinets afledte forpligtelse til at foretage en årlig afrapportering til Forsyningstilsynet om undtagelsen ifølge EBGL artikel 12, stk. 4, 2. pkt., er principielt selvstændigt forpligtende for Energinet som dansk TSO.

Uafhængigt af, om og hvordan den svenske TSO, Svenska kraftnät, kommer til at opfylde sin egen selvstændige forpligtelse til afrapportering til den svenske regulator efter EBGL artikel 12, stk. 4, 2. pkt.

Forsyningstilsynet fastsætter herefter som indholdet af vilkår nr. 1 for afgørelsen, at Energinet skal indgive en årlig rapport til Forsyningstilsynet om Energinets undtagelse fra at offentliggøre individuelle bud på balanceringskapacitet i form af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering, der indkøbes i DK2 eller udveksles med Sverige.

Energinet skal sende rapporten til Forsyningstilsynet den første gang inden for 12 måneder efter udløbet af den første 12-måneders-periode, hvor Energinet har taget en godkendt metode i brug for indkøb og udveksling i DK2 og i Sverige af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering.

Energinet skal for de efterfølgende år, hvor Energinet gør brug af den godkendte undtagelse, sende årets rapport til Forsyningstilsynet med ét års interval.

Forsyningstilsynet finder under hensyn til de nærmere krav og forventninger til indholdet af Svenska kraftnäts rapport, og som den svenske regulator har angivet i afgørelse af 11. november 2021, at Energinets årlige rapport skal indeholde oplysninger om markedsconcentrationen i forhold til de særlige analyseindeks HHI og RSI ved indkøb i DK2 og udveksling med Sverige af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering.

Rapporten skal dertil indeholde beregninger af de potentielle markedsforstyrrende virkninger ud fra sammensætningerne af DK2 og de svenske budområder, der har samme pris i hver markedstidsenhed pr. produkt i form af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering.

Svenska kraftnäts afrapportering i forhold til den svenske regulator vil dog kunne lægges til grund for, at Energinet opfylder egen selvstændige forpligtelse til afrapportering i forhold til Forsyningstilsynet.

På betingelse af, at Energinet navnlig

- indgår i et samarbejde med Svenska kraftnät om en koordineret afrapportering,
- bidrager med en rimelig andel af egne ressourcer til at få udarbejdet rapporten, og
- bidrager med de fornødne, relevante oplysninger til en koordineret afrapportering.

På betingelse af, at Energinet ved en koordineret afrapportering med Svenska kraftnät

- opfylder kravene til afrapporteringens indhold, der er angivet ovenfor, og
- sender en koordineret rapport til Forsyningstilsynet inden for fristerne, angivet ovenfor.

BEGRUNDELSE FOR INDHOLDET AF VILKÅR NR. 2 FOR UNDTAGELSEN

Forsyningstilsynet fastsætter som vilkår nr. 2 for afgørelsen om undtagelsen, at Forsyningstilsynet forbeholder sig tilsynets processuelle adgang efter EBGL artikel 6, stk. 3, 1. pkt., til at anmode Energinet om at udarbejde et forslag til at ændre den oprindeligt godkendte undtagelse, navnlig hvis

- Energinets rapport for et givet år ikke sendes til Forsyningstilsynet inden for fristerne efter vilkår nr. 1 for afgørelsen,
- Forsyningstilsynet finder, at Energinets rapport for et givet år ikke opfylder indholdskravene til rapporten efter vilkår nr. 1 for afgørelsen, eller
- Forsyningstilsynet finder, at Energinets rapport for et givet år påviser betydelig mindre risiko for markedsmissbrug ved offentliggørelse af individuelle bud på et fælles marked

for indkøb og udveksling i DK2 og i Sverige af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering, end der er lagt til grund ved Forsyningstilsynets afgørelse om den oprindelige godkendelse af undtagelsen.

Energinet vil dog fortsat være omfattet den oprindeligt godkendte undtagelse fra at offentliggøre individuelle bud på balanceringskapacitet i form af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering, der indkøbes i DK2 eller udveksles med Sverige, indtil Forsyningstilsynet træffer en afgørelse, der ændrer den oprindeligt godkendte undtagelse.

Forsyningstilsynet bemærker, at Forsyningstilsynet ved visse afgørelser om godkendelse af Energinets metoder efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, har angivet et udtrykkeligt forbehold for, at Forsyningstilsynet ved nærmere, indtrufne omstændigheder vil kunne tilbagekalde den pågældende afgørelse om godkendelse efter dansk forvaltningsrets principper for tilbagekaldelse af afgørelser på et ulovbestemt grundlag.

Forsyningstilsynet finder det derfor tilsvarende sagligt relevant at fastsætte som vilkår for den aktuelle undtagelse, at Forsyningstilsynet ved nærmere, indtrufne omstændigheder tager forbehold for at benytte sig af EBGL artikel 6, stk. 3, 1. pkt., til at anmode Energinet om at udarbejde et forslag til at ændre den oprindeligt godkendte undtagelse.

BEGRUNDELSE FOR INDHOLDET AF VILKÅR NR. 3 FOR UNDTAGELSEN

Forsyningstilsynet fastsætter som vilkår nr. 3 for afgørelsen om undtagelsen, at Energinet skal indføre i Energinets vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og i Energinets vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester, at Energinet er undtaget fra offentliggøre individuelle bud på balanceringskapacitet i form af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering, der indkøbes i DK2 eller udveksles med Sverige.

Forsyningstilsynet bemærker dertil, at det ganske vist fremgår af ordlyden af EBGL 18, stk. 7, litra e, at en TSO kan, men ikke skal, indføre en undtagelse efter EBGL artikel 12, stk. 4, i TSO'ens vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester eller i TSO'ens vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører.

Forsyningstilsynet bemærker dog samtidig, at den materielle regel i EBGL artikel 33, stk. 1, for en metode for grænseoverskridende udveksling af FCR henviser til EBGL artikel 32, og at EBGL artikel 32, stk. 2, 1. pkt., i sig selv henviser til, at en godkendt metode efter EBGL artikel 33, stk. 1, vil skulle fremgå af TSO'ens vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester efter EBGL artikel 18. Forsyningstilsynet bemærker dertil, at EBGL artikel 12, stk. 4, også henviser til en godkendelse efter EBGL artikel 18.

Forsyningstilsynet konstaterer således, at der er en indbyrdes sammenhæng mellem en godkendt metode for grænseoverskridende udveksling af FCR efter EBGL artikel 33, stk. 1, en undtagelse efter EBGL artikel 12, stk. 4, og vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og for leverandører af balancerings tjenester efter EBGL artikel 18.

Forsyningstilsynet finder herefter, at en konkret undtagelse efter EBGL artikel 12, stk. 4, der er knyttet til en konkret, godkendt metode efter EBGL artikel 33, stk. 1, vil skulle

forpligtende indføres i den relevante TSO's vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og for leverandører af balancerings tjenester efter EBGL artikel 18, stk. 7, litra e.

Forsyningstilsynet forstår dog udtrykket indføje i EBGL artikel 18, stk. 7, litra e, således, at Energinet inden for Energinets vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og inden for Energinets vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester konkret alene vil skulle henvise kortfattet til Energinets undtagelse fra at offentliggøre individuelle bud på balanceringskapacitet i form af FCR-N, FCR-D opregulering og FCR-D nedregulering, der indkøbes i DK2 og udveksles med Sverige.

OFFENTLIGGØRELSE AF AFGØRELSEN

Forsyningstilsynets afgørelse offentliggøres i Forsyningstilsynets Afgørelsesdatabase på Forsyningstilsynets hjemmeside, <https://afg.forsyningstilsynet.dk/>.

Offentliggørelsen sker på grundlag af elforsyningslovens § 78 b, stk. 1, som fortolket set i lyset af artikel 59, stk. 8, jf. stk. 7, i direktiv (EU) 2019/944. Denne fortolkning indebærer, at der skal ske offentliggørelse af Forsyningstilsynets afgørelser, hvad enten de træffes efter elforsyningsloven eller efter EU-retsakter med direkte virkning. Herunder den aktuelt relevante EU-forordning 2017/2195, der betegnes EBGL.

KLAGEVEJLEDNING

Eventuel klage over denne afgørelse kan indbringes for Energiklagenævnet, jf. § 89, stk. 1, i lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 984 af 12. maj 2021.

Klagen skal være skriftlig og skal være indgivet til klagenævnet inden 4 uger efter, at Forsyningstilsynets afgørelse er meddelt.

Klagen indgives til:

Energiklagenævnet
Nævnenes Hus
Toldboden 2
8800 Viborg
Telefon +45 72 40 56 00
E-mail-adresse ekn@naevneneshus.dk

Energiklagenævnets kontortid kan have betydning for, om klagen er indgivet i rette tid. Nærmere information om klagefristen, hvem der kan klage (klageberettiget), og nævnets klagebehandling, fremgår af Energiklagenævnets hjemmeside, www.ekn.dk.

Med venlig hilsen

Carl Helman

Fuldmægtig